



Iveta Pačutová

Vykupitel duší

knihovnice.cz



Iveta Pačutová

Vykupitel duší



Přeložil Miroslav Zelinský

Copyright © Iveta Pačutová, 2013

Copyright of Czech edition © Radek Červený – Knihovnice.cz, 2014

Translation © Miroslav Zelinský, 2013

All rights reserved. (Všechna práva vyhrazena.)

ISBN 978-80-87362-08-2 (ePub)

ISBN 978-80-87362-09-9 (PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-87362-10-5 (mobi)

ISBN 978-80-87362-11-2 (PDF)

Věnováno Miškovi



První část

Stál nehybně v obilí. V silném větru se kolem něj vzdouvalo jako mořské vlny. Lomcoval s ním hněv, zklamání, smutek. Zpustošené naděje tomu všemu dodávaly podivnou pachutí.

Byl podvečer. Ptáci by měli létat a lovit hmyz. Lesní zvěř už by měla vycházet na pastvu. Lidé z nedaleké vsi by ještě měli mít mnoho práce kolem domů i na poli, jak si ji ráno podle počasí naplánovali. Na některých polích dnes začaly žně, jinde ženy ještě před hodinou okopávaly kukuřici. A teď všude, kam oko dohlédlo, nebylo ani živé duše. Kromě...

Stál tam. Jeho moc se mísila s nemohoucností. Hněv, který v něm kypěl, se začal přenášet na okolí. Rozdmýchal vítr, který lámal větve

stoletých stromů. Obloha potemněla. Postupně k sobě stahoval bouřková mračna. Když pozvedl pohled, uviděl obrovský nebeský neklid, který způsobil. Tmavošedé mraky, přibarvené ledově bílou, se tlačily do ještě tmavších. Nespokojení démoni nebes metali dolů blesky, jaké tento kraj ještě nezažil. Duchové země jim odpovídali vzdorovitým hřměním. Ani to ho neuklidnilo. Zvedl ruce, aby běsnění bylo ještě běsnější. Blesky nabraly na intenzitě a hřmění trhalo ušní bubínky. Ne-daleko už hořela stodola i několik stromů. Ledová tříšť rítící se z oblohy dokonávala dílo zkázy.

Chladným pohledem sledoval ženskou postavu, klopýtající po roz-bahněné cestě. Těžkopádně bojovala s větrem. Velký šátek, který ji měl chránit, na ní visel úplně promočený. Jen ji tížil a pořádně chladil. Ba-tůžek, který držela na rukách, si tiskla na prsa. Raději by si našla úkryt, ale neexistovala skrýš, která by ji mohla ochránit. Tmy se nebála. Ani déšť, blesky či vítr ji neděsily. Kdyby tu teď skonala, bylo by to pro ni vykoupení. Děsila se něčeho jiného.

Otočila se a viděla ho, jak stojí v obilí s rukama zvednutýma k ob-loze a dívá se za ní. Neviděla mu do fialových očí, ale až v kostech cítila jeho pohled. Vtom švihl rukou jejím směrem a vzápětí prořal blesk oblohu jen několik desítek metrů od ní a zajel do země. Zničující dunění ji shodilo na zem. Padla do vody a bláta. Dítě v její náruči se rozplakalo. Už nedokázala být hrdá a vzdorovat. Plakala s ním. Nej-prve vzlykala, a pak už ryčela jak divoké zvíře, zoufalé a chycené do pasti. Z prsou se jí draly neznámé zvuky. Vřískala, řvala, jako by chtěla překřičet všechny živly okolo. Toužila dostat ze sebe zoufalství, které se v ní v posledních měsících nahromadilo. Klečela s tváří vystavenou trestajícímu nebi. Vystrašené dítě se snažila ochránit vlastním tělem. V tom běsnění živlů nikdo neslyšel její beznadějný křik. Ani on. Spíše cítil, než slyšel, co dělá. Když jí došly síly, už jen bezmocně naříkala. Zablácený pramen vlasů jí visel přes tvář.

Kdyby chtěl, zabije ji jediným pokynem. Jenže nechtěl. Zoufale toužil, aby žila. Aby se smála a pohazovala přitom dlouhými vlasy. Aby měla dolíčky ve tvářích. Aby mu dala šanci. Nikdy ji nedostal.

Pozoroval, jak se pokoušela vstát.

Zvedla dítě z bahna a ohlédla se, jestli tam ještě stojí. Potom klopýtavě vykročila ke vsi. Ani jednou se už neohlédla.

Stál tam ještě dlouho a fialové oči nespouštěl z místa, kde mu zmizela ve tmě a závojích deště. Potom se jako dým rozplynul ve zničeném obilí.



Měl to být den jako každý jiný. Lidé by se nadělali jako voli a večer, na smrt unaveni, by padli do postele. Toto jim však nebylo souzeno. Nikdo nečekal pohromu, která je dnes měla potkat. Ještě dlouho budou vzpomínat na katastrofu, kterou v následujících dnech nikdo nedokázal vysvětlit. Jen pan farář. Už dávno je strašil apokalypsou.

Kdyby člověk věděl, že stojí na prahu chvíle, která mu navždy změní život, možná by konal jinak. Kdyby stará Halajová, oba její synové a jejich ženy změnili své zvyky, stalo by se to, co se stát mělo. Prostě jim zkřížila cestu síla, která nepodléhá lidským zákonům.

Hana Halajová byla hříšná jako všichni ostatní, ale její hříchy se lidem zdály hříšnější než jejich vlastní. Odsunuli ji bokem a ona svůj úděl přijala. Život jí pomalu protékal mezi prsty a z Hany Halajové se pro všechny kolem stala stará Halajová.

Teď seděla před domem ve stínu velké lípy a čekala, kdy se objeví vůz se senem, které se dnes její syn Imro vydal svázat z luk. Byla ještě

při síle a určitě by šla s nimi, ale měla dost práce kolem domu a v kuchyni. Ráno podojila dvě krávy, postarala se o prasata a drůbež. Potom uvařila oběd. Odpoledne ji čekalo praní. Měla toho hodně. Oba synové jí dnes přinesli hromadu prádla. Běžně prala i Imrovi a jeho ženě Zuně, když dělali na poli. Teď ji požádal o pomoc i mladší syn Matěj. Ráno přišel s uzlíkem a položil ho do kuchyně.

„Mami, nepřepřala bys nám to, když budeš prát? Ať se Julka nemusí shýbat,“ řekl.

„Nechej to tady. Až navařím, pustím se do toho. V tak krásném dni to rychle uschne.“

Hleděla za ním, jak se vydal k Imrovi, který už zapřahal koně. Byla ráda, že bratři spolu vždycky dobře vycházeli. Všude to tak nebylo.

Vypere, proč ne. Nebylo jí to zatěžko. Lépe se u praní ohne než Julka s břichem. Všichni se jí snažili pomoci od jakékoliv těžké práce, aby dítě šťastně donosila. Ne jako ty předtím...

Dělala si starosti. Stará Halajová měla vždycky nějaké trápení. Teď se trápila proto, že ještě nemá vnoučata. Měla dva syny. Oba už byli dávno ženatí, ale dítě neměl ani jeden. Záviděla každému, kdo nějakého drobečka vedl za ruku. Co všechno by mu ukázala, co by ho naučila. I ze svých synů vychovala statečné lidi. Věděla by, jak na to. A dělala by to s láskou.

Pohled jí zaletěl k záhonu před domem. Už před lety tam vysadila hortenzie. Krásně se rozrostly a každý rok kvetly v růžových květech. A jak na potvoru, každý rok se našel nějaký vykuk, který je chodil trhat. Proč si nenatrhá doma? Inu, uškodit Haně Halajové se nikdy nepovažovalo za velký hřích.

Vydala se na dvůr za prací. Tam jí bylo vždycky dost.



Pod Ostrým vrchem zatím bratři Halajovi nakládali seno.

O pěknou, rozlehlou louku se příkladně starali. Když skončila zima, přišli i se ženami, aby udělali všechno, co třeba. Posbírali kameny, které jako by ze země rostly. Vždycky jich nanosili i několik košů a vysypali dole u řeky. Vysekali křoví, které se tam rozrůstalo, rozhrabali krtince a mraveniště, aby jim později při kosení nepřekážely.

Koník stál poslušně zapřažen do vozu a čekal, kdy ho někdo popožene a bude se moct zase o pár kroků posunout.

Chlapi vidlemi nabírali seno a podávali ho nahoru na vůz, kde ho odebírala Zuna, žena staršího z bratrů. Julka kráčela za nimi a hráběmi sbírala to, co po nich zůstalo. Dali jí nejlehčí práci. Ostatní tři by však byli radši, kdyby si sedla někde do stínu a dívala se na ně. Byla už hodně široká a svou snahou být i teď užitečná všechny jen znepokojovala. Matěj ji prosil, aby se šetrila, ale nedala si říct.

„Vždyť si tady jen přešlapuju z nohy na nohu a hrabu. Co je to za práci?“ Nechtělo se jí jen tak posedávat.

Takto i jí čas utekl rychleji a dobře se cítila. Sama nejlépe věděla, že si musí dávat pozor. Nebylo to její první těhotenství. Už čtyři roky byla vdaná a za tu dobu třikrát porodila. Ani jedno z dětí nepřežilo. První bylo děvčátko a potom dva chlapci. Jen jeden z chlapců žil asi týden. Ostatní se narodili mrtví. Pokaždé jí to trhalo srdce, když nehybné tělíčko odevzdávali zemi. Mohla si oči vyplakat. Její bolest ještě zvětšovalo Matějovo chování. Stával se zatvrzelým. Nerozuměla mužské duši. Věděla velmi dobře, že taky trpí, ale prožíval to úplně jinak než ona. Nikdy se neuměl z bolesti vyplakat. Spíš býval trudnomyslný.

Chodil zamýšlený, svaly na zatnutých čelistech mu poskakovaly a někdy se ho i tříkrát musela zeptat na totéž, aby zareagoval. Vždycky mu trvalo několik týdnů, než se vzpamatoval. Možná ani netušil, jak moc je to na něm vidět.

Julka z hloubi duše věřila, že tentokrát všechno dobře dopadne. Nepřestávala v to doufat hlavně proto, že se sama cítila mnohem lépe než dříve. Nebývalo jí po ránu tak špatně jako u prvních tří. Toto dítě se jí navíc zdálo i jakési živější. Hýbalo se a naléhavě bojovalo o svůj prostor. Vždycky se s Matějem smáli, že by mělo brát ohled i na Julku. Vždyť i matka si potřebuje oddechnout. Teď konečně po delším čase prožívali šťastné období. Měla z toho radost o to víc, že měla v čerstvé paměti nedávné smutné časy.

Nikdy na sobě nedávala znát, že se trápí. Ani se nepokoušela Matěje měnit. Byla ještě mladá, ale tušila, že člověka nezmění výčitkami, trucováním ani hádkami. Když se někdo trápí, musí si to prožít sám a sám najít východisko. Největší pomocí je trpělivost. A Julka trpělivá byla.

Shrabovala všechno poztrácené seno na pravou stranu, aby z něj udělala nevelké kupky. Až Imro otočí koně a pojedje s vozem dolů, posbírají je. Určitě to udělá místo ní Matěj. Nelíbí se mu, že nesedí stranou a neodpočívá. Chudák, bojí se o ni. Bylo příjemné to vědět.

Zastavila se a pohlédla na něj. Ráda ho sledovala při práci, hlavně, když to nemohl vidět. Byl vysoký, urostlý a tak hezký, že když za ní začal chodit, všechna děvčata ve vsi jí ho záviděla. Teď byl zpocený, ale ani to mu na kráse neubralo. Snědá, opálená záda se mu leskla na slunci a mohutné svaly se napjaly vždy, když se shýbl pro seno a potom se s plnými vidlemi napřáhl nahoru na vůz. Černé vlnité vlasy se mu v pramíncích lepily na krk.

Stále ho měla ráda stejně jako na počátku. Byl prvním mužem v jejím životě. Tehdy byl pro ni nejúžasnější a tak to i zůstalo.

Imro chytil opratě a popohnal koně. Vůz se pohnul, Zuna se neudržela a padla se smíchem do sena. Když se opět postavila, měla stébla všude. Vybírala si je z vlasů a vytřepávala z blůzky.

„Počkej, Zuno, vylezu k tobě a pomůžu ti. Zpod šatů se ti to samotné špatně vytahuje,“ smál se Imro.

Zuna se jen ušklíbla a pustila se zase do práce. Žertovala, jen když byli sami. Lidé si mohli myslet, že je nafoukaná nebo sebevědomá. Pyšná. Už se k ní doneslo, že se nosí po vsi jako pávice. Imrovi často záviděla bezprostřednost. Neuměla být taková, i kdyby chtěla. Něco hluboko uvnitř ji svazovalo.

Také teď se od srdce zasmál, rukávem si otřel mokré čelo a vůbec ho netrápilo, že se jeho žertíky nebaví. Světlou košili měl propocenou od celodenní námahy. Nechtěl si ji svléknout, protože měl světlou pokožku a slunko by ho lehce spálilo. Jako často v minulosti, když na to při práci pozapomněl. Krk a ramena měl potom červená a bolavá. Občas se mu udělaly i puchýře. Večer, když se umyl, natírala ho kyselým mlékem. Sykal, chudák, bolestí. Litovala ho. Odjakživa byl pracovitý. Uměl dřít od rána do večera. Takovou bolest si za celodenní dřinu nezasloužil.

Co na tom, že se říkalo, že jeho bratr je větší krasavec.

Kdyby je pozoroval někdo, kdo je neznal, neřekl by, že jsou bratři. Imro Halaj byl menší, ale podsaditý. Plavé vlasy měl nakrátko ostříhané. Nedalo se mluvit o hřívě, protože i když byl ještě mladý, měl je řídkší a nad čelem jich řádně ubylo.

Zastavil a oddechl si. Utřel si pot z tváře a rozhlédl se. Odhadoval, jestli se jim seno podaří svézt nadvakrát nebo natříkrát. Hned však čelil posměchu mladšího bratra.

„Co Imro, ještě můžeš? Nějak se ti podlamují nohy.“

„Ty se o mě neboj. Můžu, ale musím pomaleji, Zuna nestačí odebírat.“

„Hej, ty! Na mě se vymlouváš?“ zasmála se Zuna a hodila mu na hlavu plnou náruč sena. Všechny tím překvapila, i samu sebe. Neměla ve zvyku takto žertovat. Jenže když byli ve čtyřech, nechtěla působit upjatě, a tak se vždycky přinutila. Teď toho litovala.

Imro setřásl seno, ale i tak už byl špinavý, protože prach se mu lepil na zpocenou pokožku.

„Zuno, jak k tobě vyskočím, tak ti ukážu!“

„Co jí ukážeš?“ popichoval dál Matěj.

„Co? To, co jsi ty už Julce ukázal! A je to na ní taky vidět.“

Všichni se rozesmáli a Julka se s heknutím chytila za velké břicho, protože se jí tím smíchem pohnulo dítě v lůně. Zuna se smála s nimi, ale neměla ráda žerty na toto téma. Vždycky ji trochu píchlo u srdce.

Bylo jí to líto. Nikdy necítila, jak se jí hýbe dítě v těle. Ani jednou nebyla těhotná, a to už jsou svoji přes pět let. Bůhví, kde je chyba. Snažila se netrápit se tím, ale moc se jí to nedařilo. Zdálo se, že Imro se tím nezabývá. Bylo mu s ní dobře i tak a věřil, že dítě jednou přijde, ať se budou trápit nebo ne.

Když se brali, všichni jim předpovídali hromadu krásných dětí. Jak jinak by to mělo být? On chlap s mohutným tělem a plný života. Ona krev a mlíko. Kdo by si pomyslel...

Všimla si ho hned první den, kdy se objevil v jejich vsi. Měl to, co jí chybělo. Živelnost a bezprostřednost. Když se smál s kamarády, až jí srdce poskočilo. Jak ráda by se smála s ním. Nebyl nejkrásnější z těch, které kdy viděla, ale zcela určitě patřil mezi nejzábavnější chlapce, jaké poznala. Také ostatní chlapci a děvčata vyhledávali jeho společnost, protože kde byl Imro, tam byla zábava. Viseli mu na rtech a rádi reagovali na jeho nápady. On však měl od prvního setkání oči jen pro ni. Nevěděla, co ho na ní tak přitahuje. Říkali, že je krásná, ale sama si připadala nezajímavá a nudná. Pěkně zpíval, ale ze všeho nejraději měla, když ji na zábavě bez rozpaků chytil za ruku, vtáhl do kola a vy-

tácel. Nikdo neuměl tancovat tak, jako Imro. Točili se, hopsali a ona měla vždycky pocit, že to nezvládne, upadne a udělá si ostudu v celé vsi. Výskala, křičela, aby už přestal, ale on se jen smál. Pískl, pevně ji sevřel a točili se dál.

Vždyť i Zunu pro její krásu obletovali mládenci. Nic jí nechybělo k dokonalosti. Kdo by si byl pomyslel, že právě ona zůstane jalová. Do očí jí to nikdo neřekl, ale věděla, že lidé si to myslí. Plná prsa a široké boky byly určeny k rození. Byla tmavá, Imrův protiklad. On světlý, ona černá. On výmluvný a vždy veselý, ona nemluvná a zakřiknutá.

Říkali jí Zuzana, tedy Zuza. Ale Imro jí říkal Zuna. A dnes jí tak už říkali všichni. A jí se to taky líbilo.

Odebírala seno a ukládala ho na vůz tak, aby se ho tam směstnalo co nejvíc. Suchá, voňavá stébla ji příjemně bodala do bosých nohou. Schylovalo se k obědu. Horký vzduch jim vysušoval ústa a vyháněl pot z těla. Kdyby aspoň vánek vál. Právě dnešní den byl jedním z těch, kdy se ani lístek na stromě nepohne. Pracovali od rána a už cítili únavu, protože v tom horku se pomalu ani nedalo dýchat.

„Julko, nechej toho a běž do chládku,“ obrátila se ke švagrové. „Já to za nimi dohrabu. I tak už je naloženo dost a budou se muset vrátit do vsi.“

Julce to nebylo třeba říkat dvakrát. Sama už cítila, že by to dnes neměla s prací přehánět. A vlastně s ničím. Byla Zuně vděčná, že na ni myslí. Bylo to hodné děvče, i když ji tak někteří lidé nevnímali. Usmála se na ni, utřela si do zástěry zpocenou tvář a položila hrábě na zem.

„Běž k vodě a odpočiň si,“ přidal se Matěj. „My s Imrem zavezeme seno domů, a když se vrátíme, přivezeme vám oběd.“

„Jen nezapomeň na lžíce, jako minule. Abychom se zase nemuseli do hrnce jen dívat,“ zasmála se Julka a vydala se po louce dolů.

Sedla si na nízký břeh a spustila oteklé nohy do chladné vody. Řeka si tu vytvořila rameno, které se odklánělo od hlavního toku.

Až se otrásla, jak byla voda studená. Máchala nohama, aby to tak necítila. Netrvalo dlouho a zvykla si. Lehla si na záda a vnímala sebe i všechno dokola. Modré nebe a pomalu plynoucí beránky, které se vydaly na bezcílnou pouť. Nehybné listy stromů, které se obvykle chvěly v jemném vánku, vytvářely kolem ní příjemný chladivý stín.

Zavřela oči a ponořila se do okolní harmonie. Obklopilo ji žbluňkavé tmavé ticho. Vnímala ho jako dosud nikdy. Možná proto, že se v tomto období často soustředila na dítě ve svém lůně. Zachytila i jeho nejjemnější pohyb. Když nehybně odpočívalo, všemi smysly procítovala život kolem a čekala, kdy se zase ozve.

Tráva ji šimrala na holých rukou a krku. V těch vzácných chvílích se naučila nemyslet, jen žít přítomným okamžikem. Tolik krásy bylo kolem dokola. Myšlenky jí přinesly jen starosti a problémy. Uvědomila si, že šťastná je jen tehdy, když se na chvíli odpojí od všeho a naplno vnímá přítomnou chvíli. Stejně jako teď v tomto stinném ráji se živým dítětem v lůně.



Stará Halajová si už dělala starosti, proč chlapi tak dlouho nejedou na oběd. Na mysl jí přišly všechny katastrofy, které se jen v tomto kraji mohou stát. Nejvíce se bála, že dnešní vedro a práce na poli uškodily Julce. Teď ji tam všichni určitě opatrují, proto nejedou. Každou chvíli vyhlížela před dům, jestli neuvidí vůz nebo někoho, kdo lomí rukama, běží vesnicí, aby jí zvěstoval špatnou zprávu.

Dávno navařené jídlo čekalo na sporáku. I talíře a lžice jim přichystala, protože věděla, že budou spěchat. Vždycky měli nakvap.

Když dovařila, využila horkou plotnu a postavila na ni hrnec dešťové vody. V ní se pralo nejlíp a taky prádlo bylo bílé jako sníh. Přiložila pár polínek do pece a vydala se nachystat všechno ostatní. Vynesla z komory necky a postavila je na stupínek, aby se nemusela příliš ohýbat. S přibývajícímí léty se jí zdály čím dál tím těžší. Položila do nich valchu a vedle nový kus mýdla. Odehnala kvočnu s kuřátky, co se jí pletla mezi nohama. Ještě aby tak nějaké zašlápla, když bude zabraná do práce.

Zase vyběhla ven, jestli neuvidí chlapce.

„A co tak vyhlížíš, Hanko?“ zavolala na ni sousedka Běta odnaproti.

„Čekám chlapce se senem. Už by tu měli být,“ odvětila ustaraně.

„Člověk aby si furt dělal starosti.“

„Tak tak. Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech.“

Nečekala, na co se bude sousedka vyptávat, protože ta z každého tahala jen starosti, a potom je po vsi sem a tam trousila. Nevyplácelo se pouštět se s ní do řeči. Už i Matěj jí řekl, aby si před ní dávala pozor na jazyk.

Vrátila se do kuchyně právě ve chvíli, kdy se z hrnce už kouřilo. Vynesla ho ven a nalila vodu do necek. Byla pořádně horká, ani ruku do ní nemohla vložit. Vytrídila si bílé prádlo a to tam vhodila jako první. Dřevěnou vařečkou je zatlačila pod hladinu. Když voda trochu vychladla, pustila se do praní. Brala jeden kus za druhým, namydliha ho a pořádně vydrhla na valše. Vyždímané je házela do škopíku, se kterým potom půjde k řece máchat. Šlo jí to dobře. Vždyť už se v životě něco naprala...

Právě praní bylo na počátku největšího hříchu jejího života. Ano, byla velmi hříšná. Kvůli tomu se jí dostalo hanlivých poznámek, pošklebků a pomluv. Jejího Matěje dlouho nazývali parchantem. Už si myslela, že se toho nikdy nezbaví.

Utřela si vyhrnutým rukávem zpoceně čelo.

Celou věčnost jí to lidé ve vesnici nebyli schopni odpustit. Vzít ji na milost. Zapomenout. Co se jen naplakala. Bála se Matějových výčitek i toho, že se za ni bude Imro stydět. Ze všeho nejvíce se bála, že ji jednoho dne její synové odsoudí. Tak, jako ji odsoudil celý svět. Že ji zavrhnou, jako ji zavrhli všichni ostatní. Že zůstane sama jako kůl v plotě. Naštěstí k tomu nikdy nedošlo.

Jednoho dne to všechno náhle skončilo. Toho podvečera přišel Matěj domů se zvláštním výrazem ve tváři a s rozrhanou košilí. Bylo mu tak devět. Vilo Titko, s kterým se chytil, dopadl mnohem hůř. Rozbité obočí, ústa a chybějící zub byly daní, kterou musel zaplatit za sprosté řeči.

„Proč jste se poprali?“ zeptala se Matěje.

„Křičel na mě, že jsem parchant, a o tobě, že jsi poběhlice.“

Svlékla mu košili a poslala ho umýt. Nic mu neřekla, protože nevěděla nic vhodného. Nechtěla ho pochválit, přece jen dokrvavil někoho jiného, ale v duchu byla ráda. Byl prvním mužem, který se jí v životě zastal. I když ani nevěděl, kdo to poběhlice je. Prostě vycítil, že je Vilo nemá rád. Stejně jako celá jeho rodina.

Jeho otec se přiběhl hádat, ale neotevřela mu. Seděli s Matějem zavření v kuchyni. Zašívala mu košili a on ji tiše pozoroval. Toho dne si jemná příchuť hrdosti našla místo v jejich domě a už ho nikdy neměla opustit.

Starý Titko tehdy dlouho na jejich dvoře hromoval. Bouchal na okno i dveře, snažil se nahlédnout dovnitř, ale přes hustou záclonu nic neviděl. Zlostí alespoň kopl do květináče s muškátem. Odletěl asi dva metry a uprostřed dvora se rozbil.

Doprala a vytáhla červené ruce z ještě pořád horké vody. Utřela si je do zástěry. Chtělo by se jí i vyběhnout ven, podívat se, jestli neuvidí chlapce, ale nechtěla se už ukazovat před domem. Věděla, že tam na její starosti číhá sousedka. Nemělo smysl se s ní bavit.

Když Imro s Matějem zatáhli vůz do dvora, našli ji, jak strká kdákající kvočnu do kýble s vodou.

„Mami, proč jí nedáš pokoj?“

„Ale, už dva týdny kvoká a nesnáší vajíčka.“

„Hm, tak z ní vyrobíš nanejvýš baziliška,“ řekl naoko vážně Imro a mrkl na bratra.

„Božechraň!“ lekla se a hned ubohou slípku pustila. Už jen to by jim chybělo. Mít baziliška v domě, právě když se Julka chystá родit. To přináší neštěstí.

„A cože jedete tak pozdě? Už jsem si dělala starosti.“

„Kdybys nás viděla přijíždět příliš brzy, nedělala by sis je?“

„No ano, protože...“

Nemusela dopovědět, i bez toho všichni tři věděli, co by za tím protože následovalo.

„Tak nám raději nalož jídlo, než shodíme ve stodole seno,“ řekl Matěj a vedl koníka dál.

Když se vrátili, v kuchyni je čekaly talíře plné zelné polévky s uzeným masem. Uprostřed stolu ležel velký pecen čerstvého chleba. Konečně si sedli a s chutí se pustili do jídla.

Matka zatím na dvoře napojila koně a připravila do prázdného vozu jídlo pro snachy. Když se vrátila do kuchyně, právě dojídali. Podle toho, kolik ubylo z hrnce na sporáku, viděla, že si nabrali nejméně dvakrát. Vždycky ji potěšilo, když jim chutnalo.

Na dvoře Matěj ještě vylil z necek špinavou vodu a Imro jí naložil škopek s mokrým prádlem do vozíku, aby s ním mohla jet k řece máchat. Potom se už vydali zpátky do práce.

Celou cestu musel Matěj držet uzlík s jídlem, protože v prázdném voze to s ním tak natrášalo, že by ho snad i ztratili.

„Co myslíš, uklidíme to seno nadvakrát?“ zakřičel dopředu na Imra.

„Spíš pojedeme třikrát.“

U louky se rozdělili, Imro vzal koně s vozem a šel nakládat kupky sena, které prozatím Zuna pohrabala. Matěj se vydal s obědem do stínu u řeky, kde odpočívaly ženy. Julka si asi zdřímla. Ležela na trávě, otočená na bok, a rukou se lehce držela za břicho. Zuna seděla opřená o kmen stromu a pozorovala ho, jak se blíží.

Zuna. Tajemná Zuna. Nevyznal se v ní. Měl pocit, že se v ní nemůže vyznat nikdo. Byla krásná, záhadná, nespoutaná a tak vzdálená. Bezedné tmavé oči a stále vlhké rty. Nebyla bázkivá, spíše bázeň vzbuzovala.

Bázeň. Přesně to pocítil, když ji poprvé uviděl. Imro pro něho doběhl a tahal ho do pokoje, že mu představí své děvče. Když vstoupil, zaraženě zůstal stát u dveří. Byla kouzelná. Krásnější než děvčata z jejich vesnice, ale pro normálního smrtelníka se zdála nedostupná. Husté černé vlasy se jí vlnily až k pasu a vroubily ostré rysy měkké tváře. Jen blázna, jako byl Imro, mohlo napadnout, že by mu mohla patřit. Celá a navždy. Nikdo jiný by si takovou myšlenku neodvážil připustit.

Od té doby Matěj ucítil bázeň vždycky, když ji uviděl. Nevěděl, čemu ji přičítat. Nejvíce se bál, že Imro nebude se Zunou šťastný. Věděl, že jiní jí budou nadbíhat a nebudou na něj brát ohled. Tehdy se rozhodl bránit štěstí svého bratra nejlépe, jak jen bude umět. Za ty roky nejednou tekla krev. Zatímco Imro odpovídal většinou na posměšné poznámky žertem, Matěj se hned rozzuřil. Když ho rozzlobili, postavil se komukoliv. Ve vesnici ho dobře znali a naučili se ho respektovat. Také on se rád smál, ale nedovolil, aby kdokoliv zesměšňoval někoho z rodiny.

Zuna se s ním cítila bezpečnější. Věděla, že když je Matěj nablízku, nikdo si k ní nic nedovolí.

Teď ho sledovala, jak se blíží s uzlíkem v ruce. Dívala se mu přímo do tváře, ale on uhýbal pohledem. Něco zvláště plachého bylo v tomto silném, odvážném chlapovi.

Když přistoupil blíž, usmál se na ni a sklonil se k spící Julce. Pohladil ji po plavých vlasech a ona hned otevřela oči.

„Jsi v pořádku?“ zeptal se.

„Ano, jen jsem asi usnula.“

„Pokud jsi unavená, zůstaň tady. Zvládneme to i bez tebe.“

Složil uzlík s jídlem na zem a vydal se k bratrovi na louku.

Dal se do nakládání a po chvíli se k nim přidala i Zuna. Práce jim šla od ruky a začali se ohlížet po Julce. Nepotřebovali sice její pomoc, ale především Matěj byl neklidný, že se tak dlouho neukazuje.

„Běž ji zkontrolovat,“ řekl Imro, když viděl, že se nějak často ohlíží k řece.

Vtom se ozval tak silný rachot, až celý svět ztuhl. Zůstali stát jak přibití. Bouřka? Odkud? Vždyť je jasno. Najednou do nedalekých skal udeřil další blesk, který už zřetelně viděli. Tak divnou bouřku ještě nezažili. Vždycky se nejdřív posbírala mračna a potom se začalo blýskat. Teď se jim však zdálo, že se děje něco neobvyklého. Z jasně modré oblohy šlehalo na zem mohutné blesky. Konečně si všimli, že ze všech stran se sbírají tmavá mračna. Všechno se to dělo nějak moc rychle.

„Končíme!“ zavelel Imro. „Ty se běž postarat o Julku. Odveď ji domů. My se Zunou se taky vrátíme.“

Matějovi to nebylo potřeba říkat dvakrát. Zabodl vidle do sena a rozběhl se po louce k Julce. Zuna za ním zamyšleně hleděla. Bylo milé vidět, jak má o ni strach. Věděla však, že kdyby byla na jejím místě, Imro by byl stejně obětavý jako jeho bratr.

Julka už stála, čekala na něj a nevěřicně pozorovala oblohu. Ještě před chvílí by nikdo neřekl, že budou muset utíkat před bouřkou.

„Pojď, jdeme domů,“ řekl a chytil ji za ruku. Měl chuť ji pohánět, ale věděl, že se bude muset přizpůsobit jejímu tempu. Bydleli na samotě, kousek za vesnicí. Z louky to však měli domů blíže než Imro se Zunou, kteří žili ve vsi u matky.

Julka nemohla pospíchat. Kráčela klátivě, nemotorně. Vždycky byla hbitá a šikovná v tanci i v práci. Už jen pár dní vydržet a všechno bude jako dřív.

Matěj měl chuť chytit ji do náruče a vykročit rychleji. Báł se ale, že přes její velké břicho neuvidí na nohy. Kdyby někde zakopl a spadl, nikdy by si to neodpustil.

Zatím se zvedl silný vítr a začalo pršet. Během několika desítek metrů se déšť změnil v liják. Z oblohy padaly proudy vody a oba byli ve vteřině promočení do poslední nitky. Voda z luk a polí se slévala na cestu, takže se za chvíli brodili potokem kalné vody. Zmocnila se jich hrůza. Julka se bála o dítě. Tak slibně zatím všechno vypadalo. A tak věřila, že všechno dobře dopadne. Proč jen dnes nezůstala doma...

V Matějovi se mísil hněv a obavy. Kdyby byl sám, postavil by se i největší bouři. Jenže tentokrát ho nebesa zastihla nepřipraveného. Ve chvíli největší slabosti. Má s sebou všechno, na čem mu nejvíce záleží. Svou ženu třesoucí se o dítě a své dítě dočista odkázané na vyděšenou ženu. Jediné, co teď může dělat, je podírat Julku při nemotorném útěku do bezpečí. Připadal si zbytečný jak páté kolo u vozu. Stihnou to?

Vtom nedaleko vrazil do země mohutný blesk a ohlušující rachot je odhodil bokem. Snažil se ji chránit, ale nohy se mu v blátivé bystřině smekly a přitlačil ji celou vahou těla. V jejím výkřiku, který zanikl v bouři, se nesla pronikavá bolest zraněných útrobníků.

„Julko, co je? Ublížil jsem ti?“

Neodpověděla, ale její tvář dostala šedivý odstín. Zhluboka, namáhavě dýchala a celou bytostí se snažila soustředit se na dítě. Necítila však žádný pohyb.

„Pojď, ať jsme už co nejdřív doma.“

Podal jí silnou ruku, chopila se jí a pomalu se pokoušela vstát. Mokré šaty ji tížily a byla jí zima. Celé nitro se jí chvělo, ale nechtěla dát na sobě nic znát. Viděla na Matějovi strach a bezmoc, které mu nebyly vlastní. Chytila se ho nejpevněji, jak byla schopna a opět spolu vykročili.

Cestička, která se zatím změnila v potok, byla čím dál nebezpečnější. Voda jim sahala až po kolena a proud sílil. Když to tak půjde dál, za chvíli jí může podrazit už tak slabé nohy. Krok střídal krok stále pomaleji. Neviděli, kam šlapou, a občas se jim zvrtila noha na kameni zalitém blátem. Vtom Julka ucítila, jak jí něco teplého stéká po stehnech. Zastavila se.

Stačilo se jí podívat do tváře a Matěj pochopil, že se stalo něco vážného. Shýbl se k ní a čekal, co řekne.

„Matěji, odešla mi voda,“ řekla polekaně a chytila se za břicho.

Konečně se vzpamatoval. Uchopil ji do náruče a vykročil. Teď se cítil užitečný. Chvěla se mu na hrudi, nebylo poznat, zda zimou či strachem. Proud se mu opíral do lýtek. I přesto kráčel pevně, jen občas stoupl na vratký kámen, který ho znejistil.

Když se dostali domů, běsnění živlů stále sílilo. Takovou pohromu ještě neviděl. Na konci už Matěj bojoval s potokem, který mu sahal do půli stehů. Ještě štěstí, že dům stál na mírném návrší. Jinak by je to zatopilo. Na prahu domu složil Julku na zem a ohlédl se, jak to tam vypadá. Nic však neviděl. Závoje vody padající z nebes zakrývaly kruté divadlo.



Konečně byli pod střechou. Julka se třásla zimou, tvář měla bledou a v očích se jí zračil neskrývaný strach. Chvíli oba stáli uprostřed bezpečí domu a vzpomínali se. Na podlahu z nich kapala voda a tvořila špinavou kaluž. Julka se zoufale snažila zachytit jakýkoliv signál, že dítě je i po tom všem naživu. Žádný pohyb však necítila.

Matěj jí pomohl svléknout mokré, zablácené věci. Osušil její nahé tělo a uložil ji do postele. Věděl, že tam dlouho nevydrží, protože bolesti se už ozývaly. Pokud to jde, ať se aspoň na chvíli zahřeje.

„Matěji, kráva je ještě venku,“ připomněla.

„Zapomněl jsem, ale už jdu.“

Otočil se a opatrně otevřel domovní dveře. Musel vynaložit veškerou sílu, aby je udržel, když se do nich opřel povichr. Blesky, vítr, dunění a přívaly vod. Jen aby jim to nevzalo střechu. Dům byl nový a měl by vydržet. Ale který dům je stavěný na takové běsnění?

Obešel stáj. Na kopcí na louce byla přivázána kráva, aby se mohla celý den v klidu pást. Teď stála vyplašená, bučela strachem a vyvalovala velké oči. Hlavu měla nepřírozeně skloněnou až kamsi ke kolenům, bůhví už jak dlouho. Prudký vítr vyvrátil starou jabloň a ta spadla na provaz, kterým byla kráva přivázána. Ocitla se tak v pasti, ze které se bez hospodářovy pomoci jen tak snadno nedostane. Když přišel blíž, všiml si, že jí větve pořádně doškrábaly kůži pod očima.

„No pojď, malá. Měla jsi štěstí, že to nespadlo na tebe,“ uklidňoval ji Matěj, ale kolem dokola byl takový rachot, že neslyšel vlastního slova.

Větrem posrážená drobná jablíčka byla všude kolem. Jen s námahou krávu odvázal, protože mokrý provaz mu klouzal v prstech a ne a ne povolit. Domů ji ani nemusel tahat, sama spěchala z toho pekla. Klusem seběhla z kopce dolů a zastavila ji až zavřená vrata stáje. Matěj jí ani nestačil. Klouzal po mokré trávě, padal a do tváře ho šlehal neobyčejně prudký studený déšť. Když otevřel dveře, oba se snažili dostat se co nejrychleji dovnitř. Ve stáji se kráva postavila na své místo a nechala se přivázat.

Opřel se o stěnu, aby si aspoň na chvíli vydechl. Co se to stalo? Teď, když po tak dlouhém čekání mohlo konečně bez problémů přijít dítě na svět. Devět měsíců plynul jeden klidný den za druhým, a když potřebují, aby jim Bůh dopřál ještě jeden jediný, strhne se toto. Jak si teď poradí?

Neztrácel čas a spěchal k Julce. Báł se, co ho tam čeká. Až se styděl přiznat si to sám před sebou.

Byl v koncích. Co má dělat? On jí přece neumí pomoci! Kdyby matka bydlela blíž, možná by věděla, co a jak. Nebo by se hodil Imro. Poslal by ho pro starou Jolanu, bábu, která rozuměla bylinkám. Tu potřebují především. Sám by zůstal s Julkou, aby jí byl oporou. Ale co teď, když tu nikdo jiný není?

Vstoupil do pokoje mokrý, špinavý a úplně bezradný. Julkou právě lomcovala bolest, která ji vyhnala z postele. Ze zaťatých zubů a potu, který se jí leskl na tváři, viděl, jak moc trpí. Sevřel se mu žaludek. Jak jí pomoci? Chytil ji za ruku a to bylo všechno, co ho napadlo. Cítil se jako neschopný idiot.

Do horoucích pekel, proč je tak slabý právě ve chvíli, kdy ho nejvíce potřebuje? Proč je to tak hloupě zařizeno? Proč se nemohou podělit o dobré i zlé? Báł se o ni a proklínal chvíli, kdy jí dítě udělal. Vždyť jim už nebesa dala dostatečně jasně najevo, že jim živé dítě nepatří. On měl mít rozum, když ho neměla ona. Věděl velmi dobře, že Julka

je v této věci jako slepá. Dá i vlastní život, jen aby přivedla na svět dítě. A co z toho, když za něj dá vlastní život? Zůstane s ním on a do smrti ho budou mučit výčitky, že po tom, co pochoval tři děti, poslal za nimi i ženu a sám se neumí o sirotka postarat.

„Julko, jak ti mám pomoci?“ zeptal se bezradně.

Zvedla ruku, aby ho zastavila, protože i tak mu přes bolest nebyla schopna odpovědět. Čelo měla orosené a rty bledé. Nemohla ležet. Stála u postele, jednou rukou se držela hrany a druhou tápala po břichu, jako by do ní chtěla lapit bolest. Těžce dýchala. Zakousla se do rtů, až se lekl, že jí poteče krev.

Dokonce zapomněl na řádění bouřky tam venku. Jenom ať porod dobře dopadne. Zadržovaný dech, ošklivá grimasa na její tváři...

Konečně se Julce ulevilo. Dýchala pravidelně. Setřela si pot z čela a svalila se do postele, aby si na chvíli oddechla, dokud se bolesti nevrátí.

„Co mám dělat, Julko? Sami to nezvládneme. Ještě nikdy jsi nerodila sama a já jsem k ničemu.“

„Nevím, Matěji. Nechci, abys někam chodil v tomto nečase. Vždyť jsme sotva byli schopni se vrátit.“

„O to se nestarej. Přivedu, koho třeba. Nic se mi nestane.“

„Neumím si představit, že bych se tu svíjela v bolestech a ještě myslela na to, kde jsi a jestli se mi vůbec vrátíš. Sama neporodím.“

„Ale ani se mnou.“

„Matěji, budeš to muset nějak zvládnout. Já ti řeknu, co máš dělat. To hlavní bude stejně na mně.“

„Co když je dítě špatně otočené? Takové věci se stávají.“

„Podívej se, pokud je mi souzeno žít, přežiju...“

Tak jen toto mu ještě chybělo! Do toho zmatku už potřebuje jen její řeči o umírání. To mu tak pomůže!

„Julko, takové řeči nechci poslouchat! Já mám k tomu taky co říct! Nebudu tady jenom natvrdle stát.“ Přivinul ji k sobě, aby ji trochu uklidnil a sám sobě dodal odvalu. „Vydrž, vrátím se tak rychle, jak jen to půjde, a přivedu ti pomoc.“

Otočil se a dřív, než stihla otevřít ústa, zmizel v předsíni. Za chvíli bouchly dveře od domu. V pase ji opět zlomila nová bolestivá křeč.

Matěj vyběhl do bouřky. Velmi dobře věděl, kam míří. Přeběhl za dům kolem spadlé jabloně a zamířil nahoru do lesa. Tam v osamělém domku bydlela bylinkářka Jolana. Je to stejně daleko jako k matce do vsi, ale Jolana se v porodech vyzná mnohem líp. Když byl bezmála na kopci, uviděl přes závoje deště v dálce tu zkázu. Ve vsi hořelo několik stromů a taky jedna stodola. Takovou pohromu jakživ nezažil. A to se musí stát právě v den, kdy má jeho žena přivést na svět dítě.

Šlo se mu čím dál hůř. Boty měl plné vody, ta mu rozmočila kůži na nohách. Při každém kroku cítil, jak mu tvrdé švy rozdírají kotníky. Co je to ale proti trápení, které teď prožívá Julka? Za tu bolest byl dokonce vděčný, protože cítil, jako by se více podílel na jejím soužení.

Blesk se s obludným rachotem vnořil do země nedaleko od něj. Padl na kolena. Měl pocit, že docela ohluchl, chvíli nic neviděl a v hlavě mu silně hučelo. Chytil ji do rukou a v tom okamžiku ho přepadl příšerný strach. Strach, že už nikdy neuvidí svoje blízké, bude se motat světem hluchý nebo slepý. Zatáhl hlavu mezi ramena a s napětím čekal... a doufal. Postupně se mu vracely smysly. Ten na nebesích mu uštědřil pořádnou lekci. Matěj si s pokorou uvědomil hranice vlastních sil.

Běh do kopce v botách plných vody a s nohama jeden puchýř mu dával zabrat. Neměl by běžet vzpřímeně. Na louce příliš vyčnívá. Krčil se, jak se dalo, a takto ohnutý spěchal dál. Chvílemi si pomáhal rukama, občas běžel po čtyřech. Zachytával se ostrých kamenů i trsů trávy. Cesta se mu zdála nekonečně dlouhá.

Konečně byl Jolanin dům na dohled. Pod širokou střechou bylo jen jedno malé okno a dveře. Nevelká dřevěnice se krčila pod lesem, který se vlnil jako rozbouřené moře. Nikdy předtím mu nepřipadla tak křehká. Když by na ni spadl některý z nebezpečně se naklánějících stromů, celou by ji zbořil.

Vrazil dovnitř a uviděl Jolanu klečet u postele a modlit se. Nad nečekaně otevřenými dveřmi se Jolana tak lekla, jako by nastal soudný den. Třebaže byla už stará, hned se otočila a zvedla ruce, jako by si chtěla chránit obličej. Strnule hleděla, dokud si neuvědomila, že ještě nenastala její poslední hodinka, kterou tak úzkostlivě očekávala.

Taky Matěj zůstal na chvíli stát v otevřených dveřích. V pokoji byla taková tma, že musel chvíli počkat, až si oči zvyknou.

Místnost nebyla velká. Jolana si ji zařídila tak, jak to měli ve všech chudých domech. Postel, stůl se dvěma lavicemi, hliněná pec. Všude visely z trámů velké svazky nejrůznějších bylin. Jejich vůně se mísily a v Jolanině domě se vznášelo neopakovatelné aroma. Někteří lidé tvrdili, že to tu smrdí jako v medvědím brlohu, ale Matějovi to tak nepřišlo. Možná proto, že od dětství se u nich doma o Jolaně mluvilo jen v dobrém. Matka ji měla ráda a Jolana si oblíbila celou jejich rodinu. Vždyť, koneckonců, obě ženy obyvatelé vsi pokládali za vyvrhele. Jolany se lidé stranili, protože byla jiná než ostatní.

„Fuj, čertisko jedno! Kde se tu bereš v tom nečase?“ oddechla si konečně.

Matěj zavřel dveře, těžkým, pomalým krokem přešel k lavici a sedl si. Voda z něho crčela, boty měl samé bláto, ale po tom, co zažil, ho to netrápilo.

„Nevidíš, co za špínu jsi mi sem přinesl?“ zahudrovala.

„Julka rodí. Musíš jí pomoci,“ řekl.

„Ani za nic na světě mě odtud nikdo nedostane!“

„Ty nepůjdeš? Neslyšíš, že to na ni přišlo? Víš, jak to zatím vždycky dopadlo!“

„Bezbožníku jeden, nechápeš, co se venku děje?“

„Co by se dělo? Bouřka. Silnější než jindy, ale je to jen obyčejná bouřka.“

„Toto není obyčejná bouřka, chlapče. To je trest!“

„Jolano, prosím tě, nemluv hlouposti. Sbal si, co potřebuješ, a pojď, ať jsme co nejdřív u ní.“

Postavil se, přešel k peci, kde stálo vědro s vodou. Vzal plechový hrníček, nabral vodu a s chutí ji vypil.

„Nejdu! Nikdo na světě mě nepřinutí vyjít ven v tento soudný den!“

Podíval se na ni. Nesahala mu ani po ramena. Tvářila se rozzlobeně, ale ve skutečnosti se bála. Byla nejpověřivější ze všech lidí, co znal. Někdy jí to bylo i ku prospěchu. Například když nemocnému dávala bylinky nebo tinktury. Přitom tajemně zaříkávala, lidé tomu uvěřili a účinky se dostavily rychleji. Na Jana posbírané... Svatojánská noc mu dala sílu... za úplňku ze hřbitova jsem to přinesla... celý den n-smíš pohlédnout zvířeti do očí a potom o půlnoci užij... spal mu vlasy, popel sem přimíchej a vypij...

Nedokázal si představit, že by se vrátil domů bez Jolany a zas tam bude stát jako poleno. Julku najde v bolestech a nebude jí umět pomoci. Znovu ho přepadnou zničující pocity bezmoci. O něj tu ale přece nejde. Jeho žena a dítě potřebují pomoc a Jolana jim ji umí poskytnout.

„Hm, kdyby bylo venku líp a ty bys šla, co by sis potřebovala vzít s sebou?“

„V pytlíku tam na hřebíku je všechno přichystáno. Když chceš, vezmi si to a dej mi už pokoj.“

Matěj přešel ke zdi a stáhl váček, který mu ukázala.

Jolana ho ostražitě sledovala, protože u něj si nikdy nemohla být jistá, co vyvede. Zdálo se však, že se s těmi věcmi uklidnil a odejde.

Konečně jí dá pokoj a vypadne. Kdo to kdy viděl, chodit teď po venku? Vždyť je to rouhání. Jak už ona může jeho ženě pomoci? Je to její čtvrtý porod, i sama by už mohla vědět, co a jak. Pokud je jí souzeno přivést na svět zdravé dítě, přivede ho. A vlastně, všechno je marné. Děti se už nebudou rodit a ženy není třeba zachraňovat. Každý bohabojný člověk musel pochopit, že nastal soudný den. Dnes v noci, nejpozději zítra ráno se všichni setkají v království nebeském. Jen doufá, že toho hnusného smrada, starého Titka, tam nepustí...

Zabraná do myšlenek, nevěsimla si, že Matějovi blýskly plamínky v očích. Přehodil si pytlík přes hrudník, aby jej cestou nemusel napravnovat. Přistoupil k Jolaně a předklonil se, jako by ji chtěl obejmout. Trochu ji to překvapilo, protože ji nikdy nikdo neobjímal. On ji však chytil o něco níž, kolem stehén, a rázem si ji přehodil přes rameno.

„Jdeme!“ prohlásil úsečně a vykročil ke dveřím.

„Puť mě, bezbožníku!“ ječela, kopala nohama a bouchala ho do zad.

Nebyla lehká, ale copak se to dá srovnat s Julčiným utrpením? Toto bylo pro něj to jednodušší řešení, než se k ní vrátit sám a zase tam jen bezradně stát.

„Ty budižkničemu, měla jsem tě utopit, když ses narodil!“

Otevřel dveře a do tváře ho šlehl ostrý vítr. Za tu dobu, co byl v Jolanině domě, bouřka ani o fous neustala. Nevěděl, jak to dnes dopadne, ale snažil se udělat všechno, aby si nemusel nic vyčítat. Zaťal zuby a navzdory příšerné bolesti v nohách vykročil do bouřkové pohromy s ječícím břemenem na zádech.

„Hnusný darebáku, jen počkej, však se budeš smažit v pekle!“

Sotva se se zraněnými nohama vlekl. Zvýšilo se riziko, že oba zasáhne blesk, protože se už nemohl krčit.

Kráčel co nejrychleji, aby byli co nejdřív pod střechou. Divoký povichr se opíral do stromů takovou silou, že kvílely jako lidé. Právě minul velký starý smrk, který vzdal boj se živly a s hrůzostrašným praskotem padl k zemi jen několik metrů za nimi.

Ostatní stromy jako by sténaly smutkem za ním a vzápětí se sklátily několik dalších. Blesky tomuto hrůzostrašnému divadlu dodávaly ohnivý patos.

„Aby tě čert vzal, darebáku!“

„To radši neříkej, když tě mám na zádech,“ ušklíbl se.

Na všecko se dá zvyknout. Už se nepozastavoval nad každým rachotem, ať byl jakkoliv silný. Krokem tak rychlým, jak mu bolavé nohy dovolovaly, ukrajoval z cesty, která ho ještě čekala. A Jolana konečně přestala nadávat.

„Blííí k tobě, Bože můúj, jeen k tobě blííí...“

Vtom se z černé oblohy spustil ledovec. Nejprve jen tu a tam, ale po chvíli už všude kolem bubnovaly tvrdé kroupy, některé velké jako holubí vejce. Matějovi se Jolany zželelo, ale už se nedalo nic dělat. Báł se o ni. Báł se, že jí ledové kameny potlučou už tak slabé tělo. Byli za půlkou cesty a teď už jim nezbývalo nic jiného, než se dostat co nejdřív pod jeho střechu.

„...luj seee... oj! Každý křííí... ójój! Jééén k tobě vedl... ách! blííí...“

Chudák Jolana. Byla strachy bez sebe. Rád by jí ukázal nejen hrubou sílu, ale i to, že s ní v tuto chvíli cítí a rozumí jejímu strachu. Nehodilo se pohladit ji, protože ty části těla, které měl na dosah, k tomu nebyly vhodné, tak ji aspoň poplácal po zadku.

Konečně byl jeho dům na dohled. Už jen seběhnout z kopce dolů. Jen ať na mokré trávě neuklouzne. Nerad by Jolaně zhoršil tuto strastiplnou cestu.

Ach, jak to zvládá chudák Julka? Vždyť nebyl dlouho pryč. Dělal všecko, aby se k ní vrátil co nejdřív.

Už byl jen pár metrů od padlé jabloně, když se mu zazdalo, že slyší dětský pláč. To přece není možné! Že by tak kvílely stromy? Nebo má halucinace? Ze strachu? Z vyčerpání? Julka přece ještě nemohla porodit. A i kdyby i porodila, proč slyší pláč dítěte tady venku i přes ten hrozný rachot? Panebože, co když běžela za ním a porodila někde po cestě?

Zastavil se, složil na zem Jolanu a chtěl zjistit, odkud pláč přichází. V tu chvíli mu zdánlivě křehká babka vyřála takovou, až mu v hlavě zazvonilo.

„Jolano, slyšíš?“ řekl a chytil se za tvář.

Slyšela. Tady, kdesi uprostřed nebeského běsnění nařiká malé dítě. Jakýsi osamělý drobeček vzdoruje živlům i osudu. Je dost možné, že to dělá z posledních sil.

Vydala se za hlasem. Matěj chvíli stál a potom ji s obavami následoval. I když se to snažil skrýt, velmi se bál toho, čemu bude muset za chvíli čelit.



Doběhl Jolanu až před domem, odkud pláč přicházel. Nakloněná dopředu, otáčela hlavou na všechny strany, aby věděla, kudy dál. Chvíli bezradně stáli, protože hlas utichl.

„Tak pojď dovnitř. Asi se nám to jen zdálo,“ naléhal.

„Ale ticho! Nic se mi nezdálo.“

„Jolano, jsme tu kvůli Julce.“

„Tam!“ ukázala prstem někam nalevo, odkud opět zazněl plačtivý hlásek.

Stranou domu, jen pár metrů od cesty vedoucí před jejich dům kdosi ležel. Tmavá postava byla částečně skryta květinovým záhonnem a keřem bezu. Bílé hlavičky kopretin, kroupami ubité do bláta, boj s bouřkou už dávno prohrály. Zůstaly jen polámané stonky, květy ponořené do bahna a kalná voda, která odnášela opadané lupení.

Jolana svižným krokem obešla tu spoušť, aby si prohlédla bezmocného pocestného. Nebo že by tam ležel někdo známý? Kdo by sem teď chodil s malým dítětem? Kývla na Matěje, aby ji následoval.

V trávě jako bez života ležela na boku žena, zabalená do tmavého šátku. Oči měla zavřené a ústa lehce pootevřená jako po posledním výdechu. Zablácený pramen vlasů jí visel přes tvář. Když Jolana nadzvedla šátek, oba uviděli, že je tam schované malé dítě. Právě ono přivolalo pomoc matce i sobě. Šátek ho zachránil před krupobitím, celé se však tráslo zimou, protože na něm nebyla ani nitka suchá.

„Zvedni ji a odnes dovnitř,“ přikázala Jolana. Sama vzala dítě, a aniž by se ptala Matěje na názor, vydala se k domu.

„Ale co Julka...“

„Co Julka...? Ber ji, říkám ti,“ obrátila oči v sloup, „nevím, proč vy chlapi jste tak hotoví z každého porodu. Už ať je v suchu!“

Matěj s ní nejprve trochu zatřásl, jestli nepřijde k sobě. Bylo by lehčí ji jen podpírat než nést. Ležela však dál jako bez života. Dešťové kapky jí stékaly do nosu a úst, ale ani na to nereagovala.

Pokusil se vzít ji do náručí. Nejdřív nevěděl, jak ji chytit, protože mu klouzala a velký mokrý šátek se mu pletl pod nohy. Byla těžší než Julka, když ji dnes nesl. Julka se ho aspoň držela, ale tato mu visela na ruce jako mrtvá. Navíc byla na toto roční období hodně oblečená a šaty měla nasáklé vodou. Do tváře jí neviděl, protože ji měla zvrácenou nazad. Šátek se jí svezl a dlouhé mokré vlasy mu sahaly až ke

kolenům. Věděl, že v domě není místo, tak se s ní vydal přímo do stáje. Včera tam nanosil čistou slámu, tam ji uloží. Jolana na něj pod střechou počkala a potom ho následovala dovnitř. Uložili ženu i dítě na podestýlku. Nebyl čas více se jim věnovat.

„Jolano, proboha tě prosím, pojď už za Julkou,“ naléhal Matěj.

Zavřeli dveře stáje a vběhli za ní do pokoje.

Když vstoupili, právě prodýchávala poslední vlnu bolestí. Stála, opřená o stůl, ramena podivně vystrčená dopředu. Zpoceně vlasy se jí přilepily na spánky i čelo. Když vešli, uviděli v jejích očích úlevu. Už se bála, že se Matějovi cestou něco stalo. Vždyť ani neřekl, kam jde. Teď byla ráda, když viděla, koho přivedl. Konečně si mohla být jistá, že odteď to už půjde dobrým směrem.

„Ach, tetičko, vy jste byla ochotná kvůli mně sem vážit cestu v tomto nečase?“ zaradovala se, když bolesti konečně ustoupily.

„Ochotná, neochotná, teď je to už jedno. Lehni si na postel, prohlédnu tě. A ty,“ obrátila se na Matěje, „přilož do pece a dej vařit vodu do hrnce.“

Postavil na pec největší hrnec, který měli, jak píрко zvedl vědro plné vody a nalil ji do hrnce. Několik polen bylo ještě v bedně u pece, ale za chvíli bude muset zajít pro další.

„Hm... aha... nó...“ mudrovala Jolana, krčící se mezi Julčinýma roztaženými nohama.

„Tak, už brzy to bude. Neboj se, nic jsme nezmeškali,“ řekla a vztyčila se.

Založila si ruce v bok jako generál a začala rozdělovat práci.

„Matěji, běž do stáje a přines sem dítě.“

„Jaké dítě?“ podivila se Julka.

„Když jsme přicházeli, našli jsme kousek od domu polomrtvou ženu s malým dítětem,“ snažil se vysvětlit Matěj.

„Nemudrujte, teď na to není čas. Julko, ty mi ukaž, kde máš nějaké suché věci. To dítě musíme převléct a já si taky musím na sebe hodit něco jiného, než mi tady nad pecí vyschnou šaty,“ zavelela Jolana.

„...ještě ukaž, kde máš mléko a med...“ zaslechl Matěj, když odcházel z místnosti.

Bouřka konečně slábla. Mračna se trhala a sem tam už v dálce prosvítalo sluneční světlo. Kdyby měl čas rozhlédnout se, mohl by vidět spoušť, kterou způsobila. Ale nebyl na to čas.

Otevřel dveře a tiše vstoupil. Ve stáji bylo šero a ticho. Jen kráva občas zafuněla a zvědavě se ohlédla. Dítě už neplakalo. Usnulo vyčerpáním. Jako by vědělo, že už nemusí protestovat proti nepřízni osudu. Že je konečně v bezpečí.

Matěj pohlédl na ženu ležící na slámě. Slabě dýchala, ale ještě nebyla při vědomí. Sklonil se a opatrně zvedl dítě zabalené do mokrého plátna. Nedalo se ze spánku vyrušit. Nesměle obrátil pohled na ženu, jako by se chtěl ujistit, zda jí nevádí, že bere dítě pryč.

„Za chvíli ho vrátím. Jolana se o ně postará. Tak... neboj se. Přinesu ho zpátky,“ řekl potichu a kývl hlavou. Ani nevěděl proč. Možná souhlasil místo ní.

Ještě že tu má Jolanu. I bez těch dvou nových by se tu dnes zbláznil. Otočil se a vydal se s dítětem v náručí do domu. Když otevřel dveře a uviděl, že má Julka zase bolesti, vytlačila ho Jolana zpátky do před síně. Vzala mu dítě a strčila mu do rukou čisté prostěradlo.

„Vrať se do stáje a svlékni tu ženu.“

„Co? Úplně?“

„Donaha.“

„Co jí řeknu, když se probere? Vždyť si bude myslet, že jsem úchylný blázen. Ne! Mám tu přece ženu!“ rozhořčeně zvolal a vrátil jí prostěradlo. „Raději to udělej ty.“